

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Katarzyna Kukuć
Zastępca Dyrektora
Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej

Warszawa, 2 sierpnia 2021 r.

DMP-5.560.4.2021

Pan Olivier Guersent
Dyrektor Generalny
Dyrekcja Generalna
ds. Konkurencji
Komisja Europejska

Dotyczy: HT.5371 revision of the Guidelines on State aid for environmental protection and energy

Szanowny Panie Dyrektorze,

w nawiązaniu do konsultacji publicznych w zakresie projektu **Komunikatu Komisji - Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią na 2022 r.** (dalej: projekt wytycznych lub CEEAG), przedstawiam, co następuje.

Władze polskie z dużym zadowoleniem przyjmują projektowane przez Komisję ukierunkowane zmiany CEEAG polegające na zaproponowaniu przepisów dotyczących:

- przeznaczenia na zielone technologie i w sposób szczególny - przeznaczenia na GOZ;
- przeznaczenia na czystą mobilność;
- przeznaczenia na dostawy energii i infrastrukturę energetyczną;
- przeznaczenia na sektory energochłonne i ciepłownictwo.

W sposób szczególny władze polskie doceniają dodanie rozdziału 4.4. Wsparcie na GOZ. Dzięki umożliwieniu przeznaczania pomocy na:

- a) inwestycje poprawiające wydajność surowcową,

- b) zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia i recykling odpadów,
- c) zapobieganie powstawaniu, przygotowanie do ponownego użycia i recykling innych produktów, materiałów i substancji,
- d) inwestycje w selektywną zbiórkę i sortowanie odpadów, materiałów, produktów i innych substancji w celu przygotowania do ponownego wykorzystania lub recyklingu, działania te zdecydowanie przyczynią się do poprawy systemu gospodarowania odpadami oraz wdrażania cyrkularnego modelu w gospodarce.

W kontekście realizacji Europejskiego Zielonego Ładu oraz prac związanych z Just Transition Mechanism, władze polskie z zadowoleniem przyjmują także dodanie rozdziału 4.12. Pomoc na zamknięcie zakładów wykorzystujących węgiel, torf i łupki bitumiczne.

Niemniej jednak, aby projektowane przepisy mogły stanowić skuteczne narzędzie, pozwalające na prawidłowe stosowanie zasad pomocy publicznej, w opinii władz polskich, w projekcie CEEAG należy wprowadzić zmiany, uzupełnienia lub doprecyzowania, zgodnie z uwagami przedstawionymi poniżej oraz w załączniku do stanowiska.

I. Uwagi ogólne do projektu wytycznych:

1. Zdaniem władz polskich, konieczne jest **dalsze upraszczanie zasad pomocy publicznej**. Konsultowany projekt wytycznych jest mało czytelny - występują liczne odniesienia do definicji wynikających z odrębnych przepisów, co utrudnia właściwe zrozumienie regulacji. Jednocześnie w wielu istotnych kwestiach występują sformułowania niejasne i ogólnikowe (np. scenariusze alternatywne, technologie).
2. Projekt wytycznych, w ocenie władz polskich, przedstawia **bardzo skomplikowane i nieatrakcyjne dla odbiorców propozycje wsparcia**. Brak jest prostej metody ustalania wielkości wsparcia (dekarbonizacja) oraz preferencji dla systemów ciepłowniczych, które dopiero mają stać się efektywne energetycznie.
3. W ocenie władz polskich projekt wytycznych, ma kluczowe znaczenie dla wdrażania funduszy europejskich. Jest to jeden z głównych obszarów udzielania pomocy publicznej. Dlatego też istotną kwestią jest jednoznaczne uregulowanie kwestii pomocy publicznej dla planowanych w perspektywie 2021-2027 typów projektów, w tym zwłaszcza inwestycji prosumenckich. Konieczne jest **przyjęcie akceptowalnych dla inwestorów i łatwych do ustalenia poziomów intensywności pomocy** - np. odsetka wydatków kwalifikowanych oraz potwierdzenie interpretacji

o braku konieczności stosowania przepisów o pomocy publicznej w przypadku prosumentów, których instalacja wytwarza energię głównie na własne potrzeby, a wprowadzanie nadwyżek energii (wraz z jej sprzedażą) pozwala uznać ten rodzaj działalności za działalność pomocniczą w kontekście pkt 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹.

4. Władze polskie proponują uwzględnić w projekcie wytycznych **uproszczone metody obliczania intensywności pomocy dla większych i mniejszych inwestycji OZE**. Wskazanie znacznie niższych, niż w perspektywie finansowej 2014-2020, poziomów intensywności pomocy publicznej oraz skomplikowanych metod obliczania intensywności pomocy może przyczynić się do rezygnacji z realizacji inwestycji planowanych w sektorze. Niekorzystne uwarunkowania w zakresie przyznawania pomocy publicznej wpłyną także na opóźnienia realizacji inwestycji.
5. Władze polskie pragną zwrócić uwagę, iż **magazyny energii elektrycznej**, które nie są częścią inteligentnej sieci i są wykorzystywane (przez operatorów) do celów innych niż stabilizacja pracy sieci lub wykorzystanie w transporcie (rozdziały 4.3 i 4.9 CEEAG), nie stanowią obszaru wsparcia w ramach projektu wytycznych. W ocenie władz polskich, **projekt wytycznych powinien obejmować wszystkie formy działalności w zakresie magazynowania energii elektrycznej**. Rynek magazynowania energii elektrycznej będzie rozwijał się w dużej mierze w oparciu o modele biznesowe zakładające wykorzystanie magazynowania jako technologii szczytowej - CEEAG nie przewiduje współfinansowania takich projektów pomimo wczesnego etapu rozwoju rynku tego typu usług.

(Electricity storage facilities which are not part of a smart grid and are used (by operators) for purposes other than stabilization of the grid operation or use in transport (chapters 4.3 and 4.9), do not constitute the area of support under EEAG. The guidelines should cover all forms of activity in the field of electricity storage. The electricity storage market will develop largely based on business models assuming the use of storage as a peaking technology - EEAG does not envisage co-financing of such projects despite the early stage of market development for this type of services.)

6. W ocenie władz polskich, **zapropionowana intensywność wsparcia może okazać się niewystarczająca, biorąc pod uwagę, że podstawowa intensywność pomocy**

---

¹ Dz. Urz. UE C 262 z 19.07.2016 r.

została ustalona na 40% kosztów kwalifikowanych (ewentualne zwiększenia: +10% dla średnich, +20% dla małych, dodatkowo możliwość dodania 15% dla obszarów a) i 5% dla obszarów c), +10% za eko innowacje).

7. W odniesieniu do poszczególnych przeznaczeń pomocy, w ocenie władz polskich, zasadne jest wyraźne **wskazanie w projekcie wytycznych, iż dany rodzaj pomocy może być udzielany formie zarówno pomocy operacyjnej, jak i inwestycyjnej**. Powyższy zapis powinien znaleźć się w szczególności w sekcji 4.1 (Aid for the reduction and removal of greenhouse gas emissions including through support for renewable Energy) oraz sekcji 4.8 (Aid for the security of electricity supply). Ponadto wydaje się, że **wsparcie o charakterze czysto inwestycyjnym, zwłaszcza dla jednostek gazowych**, może odgrywać istotną rolę w przypadku pomocy mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw (security of supply). Może to być jedyny sposób na sfinansowanie dużych jednostek gazowych, które nie spełniają definicji wysokosprawnej kogeneracji.
8. W odniesieniu do pkt 112 oraz pkt 327 CEEAG zasadnym jest, zdaniem władz polskich, **zrezygnowanie z warunku, iż zastosowanie środka pomocy „nie doprowadzi do zwiększenia siły rynkowej (will not lead to increased market power)” w przypadku beneficjenta będącego podmiotem zasiedziałym („an incumbent beneficiary”)**. Przepisy odnoszące się do powyższego (pkt 112 oraz pkt 327) powinny przyjąć następujące brzmienie: *“For individual aid measures or schemes benefitting a limited number of beneficiaries or an incumbent beneficiary, Member States should, in addition, demonstrate that the proposed aid measure will not lead to substantial market power.”* Proponowane brzmienie jest zgodne z pkt 66 projektu wytycznych, w którym mowa jest o „substantial market power”, a nie o „increased market power”. Wydaje się, że nacisk nie powinien być położony na wszystkie przypadki, gdy rośnie siła rynkowa beneficjenta wsparcia (zasadniczo dzięki wsparciu niemal zawsze będzie ona rosła lub utrzymywać się), lecz tylko na te, gdy dochodzi do wzmocnienia lub utrzymania pozycji rynkowej, która już wcześniej jest znacząca („substantial market power”).
9. W ocenie władz polskich, poszczególne przeznaczenia pomocy przewidziane w projekcie wytycznych, w przypadku których wartość wsparcia ustala się poprzez intensywność (% kosztów kwalifikowalnych), oprócz już przewidywanych „bonusów” (top ups), **uwzględniać powinny również bonus dla pomocy wspierającej inwestycje na obszarze regionów objętych terytorialnymi planami sprawiedliwej**

transformacji. Bonus dla regionów FST, zdaniem władz polskich, powinien wynosić dodatkowe 10 punktów procentowych.

10. Domniemanym i podstawowym sposobem udzielania pomocy na podstawie CEEAG ma być tryb aukcyjny (competitive bidding process). W przypadku pomocy na redukcję i usuwanie emisji gazów cieplarnianych, składanie ofert powinno być w miarę możliwości otwarte dla wszystkich konkurencyjnych technologii w zakresie redukcji GHG. W praktyce oznaczać to będzie konkurowanie poszczególnych technologii ze sobą, zwłaszcza, że zasygnalizowano wymóg określenia „kwoty pomocy na jednostkę osiągniętej redukcji gazów cieplarnianych (zmniejszony ekwiwalent euro/t CO₂)” dla wszystkich wspieranych typów projektów. W Nocie Wyjaśniającej do projektu wytycznych zastrzeżono, że „nie będzie jednak wymogu stosowania tego parametru jako podstawy wyboru projektów do wsparcia”, jednak w pkt 49 CEEAG wskazano, że „kryteria wyboru w procedurze przetargowej powinny co do zasady opierać się na kwocie pomocy, o którą wystąpił wnioskodawca, w bezpośrednim lub pośrednim związku z wkładem w cel środka (na przykład pod względem jednostki ochrony środowiska lub jednostki energii)”. W efekcie zastosowania takich rozwiązań pewne technologie z góry mogą być preferowane względem innych, mimo zastrzeżenia w tekście CEEAG neutralności technologicznej. W tym kontekście, w ocenie władz polskich, zasadne wydają się jak najszerze możliwe odstępstwa od stosowania, jako dominującego, kryterium efektywności kosztowej. KE powinna przyjąć bardziej elastyczne podejście w zakresie kryteriów wyboru (selekcji), biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych kategorii/obszarów wsparcia, wymienionych w pkt 15 projektu wytycznych. W związku z powyższym KE powinna np. odstąpić od określania maksymalnego % limitu w odniesieniu do wagi innych („niecenowych”) kryteriów i pozostawić w tej kwestii swobodę państwom członkowskim.

11. Ponadto warto ujednolicić zakres i warunki zaproponowane w CEEAG 22 z GBER (pomoc publiczna w sektorze energetycznym, przepisy dotyczące pomocy publicznej na cele związane z przyrodą i różnorodnością biologiczną), zawiadomieniem Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wytycznymi Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014-2020 (pomoc państwa na projekty służące ochronie przyrody i różnorodności biologicznej).

(Moreover, it is worth harmonizing the scope and conditions proposed in CEEAG 22 with the GBER (state aid in the energy sector, provisions on state aid aimed at nature and biodiversity purposes), the Commission Notice on the notion of State aid within the meaning of art. 107 paragraph 1 of the Treaty on the Functioning of the European Union, European Union guidelines on State aid in the agricultural and forestry sectors and in rural areas 2014 to 2020 (state aid to projects aimed at nature and biodiversity purposes).)

12. Projekt wytycznych ma zastąpić obowiązujące Wytyczne z datą 1 stycznia 2022 r. W tym kontekście władze polskie pragną zauważyć, iż w projekcie wytycznych brakuje jasnej informacji, **na jaki okres KE planuje przyjęcie CEEAG**. Nazwa dokumentu odwołuje się do roku 2022, brak jest jednak wyznaczenia zakładanej daty końcowej obowiązywania dokumentu, w przeciwieństwie do obecnie obowiązujących Wytycznych. Powyższe może utrudnić długoterminowe strategie planistyczne niezbędne dla transformacji sektora energetycznego. W ocenie władz polskich wydaje się, że data taka powinna pokrywać się z celem redukcji emisji gazów cieplarnianych wyznaczonym na rok 2030, zapewniając tym samym odpowiednią stabilność regulacyjną.

II. Sekcja 2 - Zakres i Definicje

1. Pkt 18 (23)

W ocenie władz polskich, **zasadna jest zmiana definicji terenu zanieczyszczonego**, w następujący sposób: *„'contaminated site' means a site where there is a confirmed presence, caused by human activity, of materials or substances of such a level that they pose a significant risk to human health or the environment, taking into account current and approved possible future use of the land”*. Z uwagi na często występujący w Polsce brak pokrycia znacznych obszarów gmin miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zasadnym jest **odniesienie w definicji do możliwego wykorzystania**, co czyni definicję bardziej elastyczną. Zwiększy to elastyczność i ułatwi przekształcanie licznych terenów poprzemysłowych.

2. Pkt 18 (34)

Władze polskie pragną zauważyć, iż w polskiej wersji językowej w **definicji „energii ze źródeł odnawialnych”** błędnie (zawężająco) przetłumaczono *„storage systems”* jako *„elektrownie szczytowo-pompowe”*.

3. Pkt 18 (35)

W definicji „infrastruktury energetycznej” zawartej w pkt 18 (35) CEEAG w przypadku wodoru (lit. c) wpisano na końcu zdanie „*Obiekty wymienione w ppkt (i), (ii), (iii) i (iv), które są dostępne dla osób trzecich, kwalifikują się jako infrastruktura energetyczna*”. Jeśli zapewnienie dostępu dla osób trzecich ma być warunkiem koniecznym, to zdaniem władz polskich, należy to sformułować w sposób bardziej wyraźny. Analogiczna uwaga dotyczy końcowego zdania w kolejnym punkcie, tj. infrastruktury w zakresie dwutlenku węgla (pkt 18 (35) lit. d CEEAG).

4. Pkt 18 (35)

Definicja „infrastruktury energetycznej” nie obejmuje instalacji magazynowania energii elektrycznej definiowanych jako instalacje przeznaczone do stałego lub czasowego magazynowania energii elektrycznej. Projekt wytycznych przewiduje możliwość wspierania magazynów wyłącznie w ramach systemu wsparcia „rezerwy strategicznej” oraz magazynów zintegrowanych ze źródłami wytwórczymi (ang. *behind the meter*) lub stacjami ładowania pojazdów elektrycznych. Zdaniem władz polskich, **należy rozszerzyć zakres projektu wytycznych o możliwość wspierania magazynów energii służących bilansowaniu systemu energetycznego**. Magazyny energii elektrycznej są istotnym elementem zapewniającym elastyczność systemu elektroenergetycznego oraz możliwość integracji zmiennopogodowych OZE. **Należy włączyć do zakresu projektu wytycznych magazyny energii elektrycznej funkcjonujące niezależnie w systemie elektroenergetycznym.**

5. Pkt 18 (35)

Władze polskie pragną zaproponować **usunięcie z pkt 18 (35) lit. a (v) CEEAG sformułowania "do co najmniej dwóch państw"**, co nie wykluczy sieci przesyłowych energii morskiej łączących dwie lub więcej części jednego państwa członkowskiego:

„(v) sieci przesyłowe energii morskiej, które oznaczają wszelkie urządzenia lub instalacje infrastruktury przesyłu lub dystrybucji energii elektrycznej, zdefiniowane w ppkt (i) powyżej, mające podwójną funkcję: połączenia międzysystemowe i przesył lub dystrybucja energii elektrycznej z morskich źródeł odnawialnych pochodzącej z morskich obiektów wytwarzania energii ~~do co najmniej dwóch państw~~. Obejmuje to również wszelkie sąsiednie urządzenia lub instalacje mające zasadnicze znaczenie dla bezpiecznej, pewnej i efektywnej eksploatacji, w tym systemy ochronne, monitorujące i sterujące oraz niezbędne podstacje, jeżeli zapewniają one także interoperacyjność technologii oraz m.in. kompatybilność interfejsów między różnymi technologiami;”

(We propose the deletion the part 'to two or more countries' from the point 18 (35) (v) that won't exclude the off-shore electricity grids connecting two or more parts of one MS:

„(v) off-shore electricity grids, which means any equipment or installation of electricity transmission or distribution infrastructure, as defined in point (i) above, which has dual functionality: interconnection and transmission or distribution of offshore renewable electricity from the offshore generation sites ~~to two or more countries~~. This also includes any offshore adjacent equipment or installation essential to operate safely, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems, and necessary substations if they also ensure technology interoperability and inter alia interface compatibility between different technologies.)

6. Pkt 18 (36)

Władze polskie pragną zwrócić uwagę, iż **definicja „charakterystyki energetycznej”** odwołuje się do odrębnego aktu prawnego, w którym zużycie energii należy ustalić jako wynik „obliczeń” lub „pomiarów”. Pozostawienie dwóch alternatywnych metod (szacunek lub pomiar) jest niewłaściwe. Umożliwienie zastosowania hipotetycznych obliczeń opartych na trudnych do weryfikacji parametrach prowadzi do wyników niemięropodajnych. W przypadku budynków poddawanych modernizacji jedyną rzetelną metodą ustalenia zapotrzebowania na energię jest faktyczne zużycie energii w konkretnym okresie historycznym.

7. Pkt 18 (37)

Definicja „oszczędności energii” odwołuje się do odrębnego aktu prawnego, w którym znajduje się postanowienie o „jednoczesnym zapewnieniu normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii”. W ocenie władz polskich, Komisja powinna wyjaśnić, jak - w sytuacji coraz częstszych anomalii pogodowych - ma zostać zapewniona „normalizacja warunków zewnętrznych”. Kwestia ta ma zasadnicze znaczenie dla badania efektów pomocy. Definicja oparta na niewykonalnym warunku nie może stać się podstawą do rozliczania wartości pomocy albo osiągnięcia przez beneficjenta pomocy określonych efektów.

8. Pkt 18 (62)

Wątpliwości budzi **definicja „odnawialnego źródła energii”**, zgodnie z którą za odnawialne źródło energii (tj. wiatr, słońce itd.) uznaje się energię ze źródeł odnawialnych. W tym kontekście władze polskie pragną zauważyć, iż odnawialne źródła energii to nie to samo co energia ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna to energia ze

źródeł odnawialnych, jednakże są to odrębne, a nie równoważne, pojęcia. Należy zatem poprawić definicję i zapewnić jej logiczną poprawność.

9. Pkt 18 (71)

Zgodnie z **definicją**, za „rozpoczęcie prac” uznaje się „pierwsze wiążące zobowiązanie, które powoduje, że inwestycja staje się nieodwracalna”. Oznacza to, że prace budowlane, które jeszcze nie powodują nieodwracalności inwestycji nie muszą oznaczać rozpoczęcia inwestycji. Wydaje się to nie do końca spójne z zapisami GBER, gdzie rozpoczęcie prac budowlanych, pierwsze zobowiązanie do zamówienia urządzeń i działania czyniące inwestycję nieodwracalną są przesłankami od siebie niezależnymi. W związku z powyższym władze polskie zwracają się prośbą o potwierdzenie, że intencja Komisji w zakresie definiowania pojęcia „rozpoczęcie prac” w projekcie wytycznych jest inna niż w GBER.

10. Pkt 18 (71)

W ramach **definicji pojęcia „rozpoczęcia prac”** władze polskie proponują wykreślenie ostatniego zdania przedmiotowej definicji: *„W przypadku przejęć „rozpoczęcie prac” stanowi moment nabycia aktywów bezpośrednio związanych z nabytym zakładem.”* („For take-overs, ‘start of works’ means the moment of acquiring the assets directly linked to the acquired establishment”). Proponowany do wykreślenia fragment nie jest adekwatny do projektów objętych poszczególnymi przeznaczeniami CEEAG. Projekty polegające na przejęciu aktywów są jednym z modeli tzw. inwestycji początkowej w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej. W praktyce w zakresie OZE często dochodzi do nabycia akcji lub udziałów w spółkach SPV, dysponujących odpowiednimi gruntami i pozwoleniami (tj. mających przygotowane projekty), które to czynności nie są uznawane za rozpoczęcie robót budowlanych lub nabycie urządzeń. W myśl obecnego brzmienia projektu wytycznych, nabycie aktywów w postaci akcji w takim przypadku stanowiłoby o rozpoczęciu prac mimo, że gdyby projekt od początku był przygotowywany przez nabywcę akcji, samo pozyskanie gruntów i pozwoleń nie stanowiłoby o rozpoczęciu prac. W praktyce więc podobne sytuacje traktowane byłyby skrajnie różnie, co wydaje się nie do pogodzenia z podstawowymi zasadami prawa unijnego, tj. zasadami równości i niedyskryminacji.

11. Pkt 18 (78)

Władze polskie pragną zauważyć, iż w pkt 18 (78) **projekt wytycznych odwołuje się do konkluzji BAT, które zostały unieważnione przez Sąd Unii w wyroku z dnia 27 stycznia 2021 r.** Skutki decyzji wykonawczej, której nieważność została stwierdzona, Sąd Unii zezwolił utrzymać do czasu wejścia w życie nowego aktu mającego zastąpić konkluzje BAT,

jednak nie dłużej niż rok. Dnia 27 stycznia 2022 r. upłyne termin wskazany przez Sąd Unii. W związku z powyższym władze polskie pragną zwrócić uwagę, iż przedmiotowe odwołanie może być wadliwe, niezależnie od tego, że KE odwołała się do TSUE².

III. Sekcja 3 - Ocena zgodności w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE

1. Pkt 27

Odnosnie pkt 27 władze polskie proszą o jednoznaczne potwierdzenie, że kryterium "dodatkowego kosztu netto (luka w finansowaniu)", porównujące działanie lub projekt objęte pomocą do scenariusza alternatywnego braku pomocy, jest głównym przewidzianym kryterium oceny efektu zachęty i proporcjonalności pomocy. Dokładniej, czy kryterium "przyznawania pomocy tylko do czasu pełnej amortyzacji instalacji...", z motywu 129 obecnie obowiązujących Wytycznych (EEAG), nie jest już stosowane, a zatem dopuszcza się pomoc po amortyzacji, jeśli spełnione są wszystkie odpowiednie warunki.

(Taking stock of recital 27 along section 3.2.1.3, is it true that "the net extra cost (funding gap)" criterion, comparing the aided activity or project to the counterfactual scenario in the absence of aid is the main envisaged criterion of assessing the incentive effect and proportionality of the aid? More specifically, is the criterion of "granting aid only until the plant has been fully depreciated..." from recital 129 of EEAG no longer pursued, therefore allowing for postdepreciation aid should all the relevant conditions are met?)

2. Pkt 36

Władze polskie wskazują, że oceny zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym dokonywane przez KE powinny uwzględniać także zróżnicowaną sytuację w poszczególnych państwach członkowskich, w tym ich odmienny miks energetyczny i różne tempo dekarbonizacji, wymuszone względami historycznymi, społecznymi, położeniem geograficznym, istniejącą infrastrukturą, etc. Wydaje się nieracjonalne przyjęcie założenia, że w przypadku gdy pomoc państwa jest przyznawana na projekty lub działania, które pod względem technologicznym, poziomu ryzyka i rozmiaru są podobne do tych już realizowanych w UE na warunkach rynkowych, KE przyjmuje, iż zasadniczo nie występuje zawodność rynku, która usprawiedliwiłaby udzielenie pomocy (pkt 36). Choć oczywistym jest, że pomoc nie powinna być przyznawana w tych przypadkach, w których rozwiązania rynkowe

---

² KE wniosła odwołanie do TSUE

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=241823&pageIndex=0&doclang=PL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=7938770>

umożliwiają realizację danego rodzaju inwestycji czy projektów, należy jednak zastrzec, że nie jest zasadne ustanowienie punktu odniesienia na poziomie UE - poszczególne państwa członkowskie prezentują bowiem różny stopień dojrzałości rynków. Stąd też **fakt, iż dany rodzaj projektu z powodzeniem realizowany jest na zasadach czysto rynkowych w państwie lepiej rozwiniętym nie powinien przesądzać o braku możliwości udzielenia pomocy na tego typu projekt w innym państwie UE charakteryzującym się niższym poziomem rozwoju.** Ta konkluzja dotyczy w szczególności sektora energetycznego, w kontekście coraz bardziej zunifikowanych zasad funkcjonowania rynku, przy utrzymującej się odmienności krajowych sektorów wytwarzania energii elektrycznej.

3. Pkt 54

W ocenie władz polskich, konieczne jest **wskazanie konkretnego mechanizmu służącego do sprawdzania, czy łączna kwota pomocy na działanie lub projekt nie prowadzi do nadmiernej rekompensaty lub czy nie przekracza maksymalnej dozwolonej kwoty pomocy w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych.** Ponadto doprecyzowania wymaga pojęcie „tych samych kosztów kwalifikowalnych”, tj. wyjaśnienia, czy są to wszystkie wydatki w projekcie, czy też dotyczące konkretnego rodzaju, kategorii robót/dostaw w projekcie.

4. Pkt 65

Władze polskie proponują **usunięcie pkt 65 CEEAG.** Określenie możliwych krótko i długoterminowych skutków dla konkurencji i handlu jest obarczone sporym ryzykiem błędu i niedokładności. Wytyczne dotyczące pomocy publicznej powinny być jak najbardziej przejrzyste i jednoznaczne, aby uniknąć sytuacji nieporozumień i nierównego traktowania oraz by zapewnić stabilne środowisko inwestycyjne, bez którego szybka i skuteczna transformacja nie jest możliwa. Nadrzędnymi kryteriami stosowanymi w pomocy publicznej na klimat, ochronę środowiska i energię powinna być poprawa jakości środowiska oraz działanie na rzecz osiągnięcia celów klimatycznych UE i pod tym kątem powinny być oceniane inwestycje.

5. Pkt 69

W pkt 69 projektu wytycznych, w ramach tzw. testu bilansującego, będącego jednym z warunków dopuszczalności pomocy, zaakcentowano konieczność zgodności z Taksonomią w zakresie kryteriów równoważoności (sustainability), w tym z zasadą „nie czyni poważnych szkód” (*do no significant harm (DNSH)*). Oznacza to pośrednio, iż w zakresie przepisów o pomocy publicznej także będą obowiązywać limity emisyjności, a w efekcie krajowe środki publiczne, stanowiące wsparcie preferencyjne dla energetyki, będą w ten sposób

musiały być zgodne z Taksonomią. Włączenie zasady DNSH jako kryterium oceny dopuszczalności projektowanego środka pomocowego wydaje się być, w ocenie władz polskich, niekorzystne, w szczególności iż takie odwołanie ma obecnie charakter blankietowy, gdyż nie ustalono ostatecznie kryteriów oceny zasady DNSH w stosunku do energetyki opartej o gaz ziemny.

6. Pkt 71

Władze polskie proponują zmianę w pkt 71 CEEAG. Ciepło jest podstawowym dobrem, „bez którego w wielu krajach nie można przeżyć ze względu na klimat. Istnieje ryzyko, że prowadzona polityka klimatyczna może doprowadzić do dużej pauperyzacji społeczeństw i znacznego wzrostu ubóstwa energetycznego. Warto rozważyć wprowadzenie do projektu wytycznych możliwości, że **ze względów społecznych KE zezwalałaby na wspieranie najtańszych netto przedsięwzięć** (w cenach podawanych bez obciążeń publiczno-prawnych).

7. Pkt 71

W ocenie władz polskich, zasadnym wydaje się **rezygnacja z założenia, że pomoc obejmująca też paliwa kopalne, w tym gaz ziemny, nie tylko nie jest w stanie wywołać pozytywnych efektów środowiskowych, ale często powoduje istotne negatywne skutki** (pkt 71 CEEAG). Po pierwsze, każdy środek pomocowy wspierający projekty modernizacyjne lub inwestycyjne nakierowane na ograniczenie emisji powinien być oceniany indywidualnie, bez wskazanych „domniemanych” założeń. Po drugie, należy zwrócić uwagę, iż nie wszystkie rodzaje pomocy objęte CEEAG mają charakter środków z zakresu ochrony środowiska (environmental protection) w rozumieniu pkt 18 (38) CEEAG. Projekt wytycznych obejmuje bowiem także rodzaje pomocy o innym podstawowym celu, co jasno wynika z pkt 11, 15, 19, czy 21(b) CEEAG, w których rozróżniono ochronę środowiska i działalność w zakresie sektora energii. Tymczasem pkt 71 CEEAG sformułowano w taki sposób, jakby każda pomoc miała osiągać przede wszystkim cele środowiskowe, co miałoby się przekładać automatycznie na negatywny wynik testu bilansującego w zakresie konkurencji i wymiany handlowej. W ocenie władz polskich, **nie wydaje się, aby zasadnym było automatyczne zrównywanie efektów z zakresu ochrony środowiska z wpływem na konkurencję i wymianę handlową.**

Zatem władze polskie proponują **usunięcie pkt 71 CEEAG**. Zielone technologie związane z paliwami kopalnymi mogą w znaczny sposób przyczynić się do poprawy jakości środowiska zarówno krótko jak i długoterminowo. Rezygnacja z wykorzystania paliw kopalnych jest procesem stopniowym i zajmie jeszcze kilkanaście lub kilkadziesiąt lat.

Brak stosowania nowoczesnych, zielonych technologii związanych z paliwami kopalnymi spowoduje ciągle zanieczyszczanie środowiska na wysokim poziomie przez ten sektor, co znacznie utrudni osiągnięcie celu klimatycznego UE. **Nadrzędnym kryterium powinna być poprawa jakości środowiska i pod tym kątem powinny być oceniane inwestycje.**

8. Pkt 72

Władze polskie pragną zauważyć, iż w projekcie wytycznych nie zawarto informacji na temat wysokości progów, których przekroczenie będzie powodować obowiązek zgłoszenia planowanej pomocy. W pkt 72 (b) CEEAG wskazano jedynie, iż obowiązek indywidualnej notyfikacji dotyczył będzie projektów „szczególnej wielkości lub o szczególnych cechach”, w przypadku braku zastosowania procedury przetargowej przy udzielaniu pomocy (competitive bidding proces). Należy zaznaczyć, iż określenie takich progów powinno być jednoznaczne, czego nie spełnia obecnie zaproponowana ogólna klauzula („*projects of a certain size or presenting certain characteristics*”). Podkreślenia wymaga, że **progi notyfikacyjne powinny być wyższe niż dotychczas określone w pkt 20 EEAG**, w szczególności w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej - notyfikacja indywidualna powinna dotyczyć projektów, w których pomoc inwestycyjna przekracza pułap 50 mln EUR, a nie 15 mln EUR, jak ma to miejsce dotychczas.

IV. Sekcja 4.1 - Pomoc na rzecz redukcji i usuwania emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez wsparcie energii ze źródeł odnawialnych

1. Uwagi ogólne

Władze polskie pragną zaproponować wprowadzenie w sekcji 4.1 CEEAG możliwości finansowania magazynów energii łącznie ze źródłem wysokosprawnej kogeneracji.

Władze polskie pragną zauważyć, iż projekt wytycznych nie zawiera informacji o intensywności wparcia na dekarbonizację i OZE. Konieczne jest wprowadzenie w projekcie wytycznych uproszczonych metod obliczania intensywności pomocy dla większych i mniejszych inwestycji OZE.

2. Pkt 79

W projekcie wytycznych KE przewiduje, iż pomoc publiczna wspierająca energię odnawialną będzie nierozdzielnie związana z redukcją emisji gazów cieplarnianych (co wynika np. z obowiązku z pkt 79 CEEAG, a następnie sekcji 4.1.4 CEEAG). Czy istnieje jakakolwiek proponowana metodologia, którą należałoby zastosować dla programów w celu wyliczenia poziomów redukcji emisji gazów cieplarnianych w kontekście ogólnych

systemów wsparcia, otwartych dla wielu beneficjentów? Np. motyw 98 wydaje się proponować rozwiązania tylko w odniesieniu do poszczególnych beneficjentów.

(As the state aid supporting renewable energy is envisaged to be inseparably linked to the reduction of greenhouse gas emission (as per e.g. obligation from recital 79, then section 4.1.4), is there any proposed methodology to be applied for the schemes in order to calculate the levels of reduced greenhouse gas emission in the context of general support schemes, open to numerous beneficiaries? E.g. recital 98 seems to be proposing the solutions only in relation individual beneficiaries.)

3. Pkt 80

Zgodnie z pkt 80 CEEAG, „państwa członkowskie powinny zapewnić, aby pomoc pozostała niezbędna przez okres realizacji programów, które trwają ponad jeden rok, co roku aktualizując analizy powiązanych z nimi kosztów i przychodów, lub - w przypadku programów o mniejszej częstotliwości przyznawania pomocy - przed przyznaniem pomocy zapewnić, aby pomoc pozostała niezbędna w przypadku każdej kwalifikowalnej kategorii beneficjentów”. Czy oznacza to, że programy przewidujące przyznanie pomocy nie w drodze procedury przetargowej, podobnie jak obecnie funkcjonujące programy amortyzacji projektów o mocy <1 MW w formie Feed-in Premium, nie byłyby już uznawane za zgodne z rynkiem wewnętrznym? Przyjęcie takiego rozwiązania spowodowałoby przeniesienie ryzyka na inwestora, stanowiąc tym samym istotną przeszkodę dla droższych technologii OZE (co z kolei zapewnia większą stabilność sieci).

(Recital 80 states „Member States should ensure that aid remains necessary for the duration of schemes that run for more than one year by updating their analysis of relevant costs and revenues annually or, for schemes involving less frequent granting, before aid is granted, to ensure that aid remains necessary for each eligible category of beneficiary.” Does it mean that schemes foreseeing allocation of aid not through the bidding process, similar to currently functioning <1 MW projects depreciation-lasting schemes in the form of Feed-in Premium (EEAG-compliant) would no longer be deemed compatible with internal market? If so, this would shift the risk accommodation towards the investor, therefore constituting a substantial obstacle for more expensive RES technologies (which in turn provides for greater grid stability).)

4. Pkt 80

Zaproponowany w pkt 80 CEEAG mechanizm corocznego dostosowywania programów pomocy jest, w ocenie władz polskich, zbyt rygorystyczny. Coroczne weryfikowanie niezbędności pomocy nie jest konieczne w przypadku, gdy dłuższe programy przygotowane

są na podstawie wiarygodnych i rzetelnych analiz. Taka aktualizacja programu będzie powodowała także brak pewności prawnej zarówno po stronie beneficjentów jak i państw członkowskich. Możliwość usuwania określonych kategorii beneficjentów z przyjętych i opublikowanych programów pomocowych będzie powodowała niepewność po stronie inwestorów. Dodatkowo państwa członkowskie będą zmuszone, realizować programy w kształcie innym niż zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej. Należy wydłużyć interwały dostosowania programów do sytuacji rynkowej i uwzględnić zatwierdzanie tych zmian przez Komisję.

5. Pkt 82 oraz 83 (a)

Zgodnie z pkt 82 i 83 lit. a) CEEAG, środek powinien domyślnie obejmować wszystkie projekty funkcjonujące na rynku energii elektrycznej, a *"programy ukierunkowane konkretnie na odnawialne źródła energii powinny być otwarte dla wszystkich technologii, które spełniają definicję „odnawialnych źródeł energii”"*, a zgodnie z motywem 83 lit. f) CEEAG, *"bardziej selektywne podejście może prowadzić do niższych kosztów osiągnięcia ochrony środowiska (na przykład dzięki ograniczeniu kosztów integracji z siecią) lub mniejszych zakłóceń konkurencji"*. Czy zatem wyłącznie niższe koszty osiągnięcia ochrony środowiska są przewidziane jako kryterium bardziej selektywnego podejścia do przyznawania pomocy dla poszczególnych technologii OZE, np. poprzez dedykowane koszyki aukcyjne, oraz czy oznacza to, że inne czynniki, jak np. dążenie do zapewnienia większej stabilności sieci, nie mogą być brane pod uwagę w krajowej strategii przyznawania pomocy?

Z drugiej strony, zgodnie z pkt 90 CEEAG, procedura przetargowa może być ograniczona do jednej lub kilku konkretnych kategorii beneficjentów, jeżeli przedstawiono dowody (...) że m.in. poziomy wsparcia, jakiego według oczekiwań będą wymagać poszczególne kategorie beneficjentów, znacznie się różnią; w takim przypadku można zastosować oddzielne konkurencyjne procedury przetargowe, tak aby kategorie beneficjentów o podobnych kosztach konkurowały ze sobą. Należy wyjaśnić, jaka jest korelacja pomiędzy tymi przepisami, biorąc pod uwagę wyżej wspomniany kontekst (konieczność różnicowania na podstawie innej niż tylko sama cena).

(According to recitals 82 and 83(a), a measure should by default involve all projects operating in the electricity market and "renewable energy sources-specific schemes should be open to all technologies that meet the definition of 'renewable energy sources'", and in line with recital 83(f) "a more selective approach can be expected to lead to lower costs of achieving environmental protection (for example through reduced grid integration costs), and/or result in less distortion of competition". Is it therefore

solely the lower costs of achieving environmental protection envisaged as the criterion of more selective approach for allocation of the aid for specific RES technologies, e.g. through dedicated auction baskets? Does it mean that other factors, like aiming at ensuring greater grid stability, cannot be taken into account in the national strategy of allocation of the aid?

On the other hand, recital 90 readsthat the bidding process can be limited to one or more specific categories of beneficiary where evidence (...) is provided (...) that: b) the level of support that different categories of beneficiary are expected to require deviates significantly; in that case, separate competitive bidding processes may be used so that categories of beneficiary with similar costs compete against each other. What is the interconnection of these provisions, given the afore-mentioned background (the need for differentiation on the basis other than mere price)?

6. Pkt 89

Z pkt 89 CEEAG wynika, że **pomoc mającą na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych zasadniczo należy przyznawać w procedurze przetargowej**. Wydaje się, że przy tak szeroko zakreślonym celu, a w konsekwencji wielu rodzajach inwestycji i technologii, jakie mogą zostać zastosowane, **wymóg ten jest zbyt rygorystyczny**. W kolejnych punktach (90-92) projektu wytycznych przewidziano wprowadzić pewne złagodzenie tego wymogu, lecz pomimo tego procedura przetargowa może wykluczyć ze wsparcia inwestycje o dodatkowych korzystnych efektach dla środowiska lub mniej rozpowszechnione technologie, które trudno jest uwzględnić na etapie projektowania programu pomocy. Władze polskie proponują **wprowadzenie limitu intensywności pomocy określonego jako procent kosztów kwalifikowalnych**, który byłby alternatywną metodą zapewnienia proporcjonalności pomocy.

7. Pkt 92

Odstępstwo od obowiązku zastosowania „*competitive bidding process*” w ramach pomocy na redukcję emisji (pkt 92 CEEAG) powinno, zdaniem władz polskich, dotyczyć także przypadków, gdy źródłem pomocy są środki w ramach funduszy polityki spójności (dostępnych w perspektywie 2021-2027), rozdysponowywane w ramach programów operacyjnych, a nie tylko „małe projekty”, czy niewystarczająca potencjalna podaż projektów („*insufficient potential supply to ensure effective competition in the tender*”). Procedury rozdysponowywania środków Polityki Spójności z założenia zakładają procedurę konkursową, procedura ta jednak niekoniecznie będzie w każdym przypadku spełniała warunki „*competetive bidding process*” określone w pkt 48-49 projektu wytycznych.

W szczególności w przypadku programów operacyjnych wdrażających fundusze Polityki Spójności kryteria wyboru nie są skoncentrowane jedynie na aspekcie cenowym, jak wymaga tego pkt 49 CEEAG, lecz często odnoszą się również do szeregu innych kwestii.

8. Pkt 92(a)

Władze polskie zwracają się z prośbą o wskazanie, na podstawie jakiej metodologii należy oszacować „niewystarczającą podaż, aby zapewnić konkurencję”.

9. Pkt 92(b)

Przedstawiony wyjątek od ustalania dopuszczalnego wsparcia za pomocą skomplikowanych analiz opisanych w pkt 50-51 dotyczy m.in. instalacji OZE o mocy zainstalowanej poniżej 400 kW (w tym dla uruchamianych od 2026 r. - poniżej 200 kW). Tym samym, zdaniem władz polskich, konieczne jest **wprowadzenie w projekcie wytycznych uproszczonych metod obliczania intensywności pomocy dla ww. oraz większych inwestycji OZE.**

Ponadto, mając na uwadze wskazany w pkt 92(b) próg 400 kW, należy dokonać bilansu progów już wprowadzonych w powiązanych ze sobą podstawach prawnych, np. w GBER, który ma zostać wycofany dopiero pod koniec 2023 r., zakładany próg odniesienia dla „małego projektu” wynosi 500 kW (np. art. 42 ust. 9 i art. 43 ust. 2). W związku z powyższym projektowany próg powinien być zrównany z tym z GBER, aby nie wprowadzać niepotrzebnych rozbieżności. W rzeczywistości takie dostosowanie wydaje się bardziej adekwatne niż proponowane w projekcie wytycznych zaczerpnięte z art. 5 ust. 2 lit. b) rozporządzenia 2019/943³, ponieważ to ostatnie dotyczy wyłącznie progu odstępstwa od odpowiedzialności za bilansowanie.

10. Pkt 94

Władze polskie proszą o wyjaśnienie, czy istnieją jakieś szczególne wymogi mające zastosowanie w odniesieniu do konkurencyjnych certyfikatów lub systemów zobowiązań dostawców, wprowadzonych w pkt 94 CEEAG. Jeśli chodzi o jego związek z jakimikolwiek innymi potencjalnymi systemami, czy są one alternatywne, niezależne lub uzupełniające się wzajemnie?

(The Polish authorities ask for clarification whether are there any specific requirements applicable in relation to the competitive certificates or supplier obligations schemes introduced in recital 94? Concerning its relation to any other potential schemes, are they alternative, independent from or supplementary to each other?)

---

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. L 158 z 14.06.2019 r., s. 54).

11. Pkt 109

Zielone technologie związane z paliwami kopalnymi mogą w znaczny sposób przyczynić się do poprawy jakości środowiska zarówno krótko jak i długoterminowo. Rezygnacja z wykorzystania paliw kopalnych jest procesem stopniowym i zajmie jeszcze kilkanaście lub kilkadziesiąt lat. Brak stosowania nowoczesnych, zielonych technologii związanych z paliwami kopalnymi spowoduje ciągle zanieczyszczanie środowiska na wysokim poziomie przez ten sektor, co znacznie utrudni osiągnięcie celu klimatycznego UE. Każde działanie mające na celu poprawę jakości środowiska i dążące do celu klimatycznego powinno być możliwe do objęcia przez pomoc publiczną. Tym samym władze polskie zwracają się z prośbą o dodanie w pkt 109 CEEAG po sformułowaniu „oil shale” (łupki bitumiczne) następującego doprecyzowania „za wyjątkiem inwestycji mających na celu poprawę jakości środowiska”.

Ponadto, odnośnie do brzmienia pkt 109 CEEAG władze polskie proszą o wyjaśnienie, czy ograniczenie w nim przewidziane dotyczy także inwestycji modernizacyjnych.

V. Sekcja 4.2 - Pomoc na rzecz poprawy charakterystyki energetycznej i efektywności środowiskowej budynków

1. Pkt 114 i następne

Władze polskie zwracają uwagę, iż w ramach Sekcji 4.2 CEEAG nie określono, **jakich rodzajów budynków może dotyczyć wsparcie na poprawę efektywności energetycznej.** Tym samym władze polskie proszą o doprecyzowanie ww. przeznaczenia pomocy o powyższą kwestię.

2. Pkt 116, 118 i 127

Zgodnie z pkt 116 CEEAG, pomoc na efektywność energetyczną może być łączona np. z montażem instalacji OZE, która będzie zasilac dany budynek. W ocenie władz polskich należy jednoznacznie doprecyzować, **w jaki sposób ma być liczony poziom oszczędności energii pierwotnej, który jest warunkiem przyznania pomocy oraz przyznania jej w zwiększonej wartości.** Jeśli inwestycja dotyczy np. tylko instalacji fotowoltaicznej, to czy oszczędność powinna dotyczyć tylko energii elektrycznej zużytej w budynku, czy też może całości energii zużywanej w budynku (elektrycznej, cieplnej, chłodu).

3. Pkt 119

Zgodnie z sekcją 4.2, z pomocy na poprawę charakterystyki energetycznej budynków mogą korzystać jedynie MŚP i przedsiębiorstwa „*small mid-cups*”. W ocenie władz polskich takie ograniczenie może negatywnie wpłynąć na tempo rozwoju rynku usług efektywności energetycznej w ramach kontraktów EPC. Tym samym władze polskie proponują zniesienie tego ograniczenia.

4. Pkt 121

Władze polskie pragną zauważyć, iż w przypadku regionów uboższych, borykających się z problemami jakości powietrza, impulsem do modernizacji energetycznej budynków i inwestycji w instalacje OZE jest dofinansowanie nakładów inwestycyjnych oraz świadomość w miarę krótkiego okresu zwrotu. Eliminacja inwestycji najefektywniejszych zniechęci mieszkańców i firmy do poprawy efektywności, a ograniczenie przyjęte przez KE będzie miało skutki przeciwne do zamierzonych.

5. Pkt 124

Władze polskie pragną zauważyć, iż należy mieć na względzie, że aktualnie w wielu krajach UE obowiązują ujemne realne stopy procentowe. W związku z powyższym wszystkie narzędzia oparte o instrumenty zwrotne nie będą stanowić pomocy publicznej, ponadto instrumenty te mogą być zupełnie nieatrakcyjne ekonomicznie. Władze polskie proponują zatem zmienić brzmienie tego punktu w taki sposób, aby możliwe było udzielanie wsparcia bezzwrotnego.

6. Pkt 134

W ocenie władz polskich, zasadne jest doprecyzowanie projektu wytycznych o **wskazanie konkretnych inwestycji „alternatywnych” dla urządzeń gazowych** pod względem technologicznym i racjonalnych dla właścicieli nieruchomości. Ograniczenie przyjęte przez KE jest niezrozumiałe i będzie skutkować zahamowaniem inwestycji. Przykładowo - jeżeli budynek jest ogrzewany kotłem węglowym, to koszt nowoczesnego kotła gazowego wynosi ok. 5-10 tys. zł. Zastosowanie pompy ciepła - 15-20 tys. zł. Zasilenie pomp ciepła energią sieciową będzie znacznie droższe od gazu i węgla. W praktyce oznacza to, że dla inwestorów z uboższego regionu pozostanie tylko wybór między pozostawieniem źródła węglowego lub inwestycją w gazowe. Zatem brak wsparcia dla gazu oznaczać będzie zgodę Komisji na dotychczasowe zanieczyszczenia.

VI. Sekcja 4.3 - Pomoc na ekologicznie czystą mobilność

1. Pkt 161

Władze polskie pragną zauważyć, iż w pkt 161 CEEAG brak jest wskazania, które rodzaje paliw mogą być wykorzystywane w inwestycjach alternatywnych do inwestycji w transport napędzany gazem ziemnym. Tym samym zasadne jest doprecyzowanie przedmiotowego przepisu o wskazanie rodzajów paliwa preferowanych w tym zakresie.

2. Pkt 161

W odniesieniu do pkt 161 CEEAG władze polskie pragną także zasugerować zasadność rozszerzenia pomocy również na wspieranie infrastruktury, a nie jedynie samych pojazdów. Duża intensywność wsparcia na infrastrukturę (85%) dla zeroemisyjnego transportu jak kolej, trolejbus czy tramwaj pozwoli znacząco zmniejszyć ilość emisyjnych pojazdów na drogach.

3. Pkt 161 oraz pkt 163

W odniesieniu do pkt 161 oraz pkt 163 CEEAG, w ocenie władz polskich zasadne jest rozszerzenie wsparcia również na projekty związane z modernizacją autobusów w kierunku mniej emisyjnych paliw - np. z ON na CNG.

4. Pkt 170

W odniesieniu do pkt 170 władze polskie pragną podkreślić konieczność wspierania całej infrastruktury do ładowania wodoru, niezależnie od źródła jego pochodzenia, bez której nie będzie zainteresowania zakupem pojazdów wodorowych. Aktualny zapis, ze względu na niedostępność odnawialnego wodoru, może zablokować rynek transportu wodorowego i w konsekwencji utrudnić osiągnięcie celów UE w zakresie ochrony środowiska. Z tego względu, powinien on uwzględniać drogę do wodoru niskoemisyjnego i odnawialnego.

5. Pkt 180 (b)

Zgodnie z pkt 180 (b) projektu wytycznych, w przypadku programów wsparcia infrastruktury ładowania pojazdów i tankowania ich wodorem zastosowanie konkurencyjnej procedury przetargowej nie jest wymagane, gdy nie może ona zostać zorganizowana. W ocenie władz polskich projekt wytycznych powinien jasno **określać, jakie kryteria i okoliczności są brane pod uwagę do uzasadnienia braku możliwości zorganizowania konkurencyjnej procedury udzielania pomocy**. W szczególności kryteria te powinny odnosić się do niskiego poziomu rozwoju rynku w zakresie infrastruktury ładowania i tankowania oraz rynku pojazdów elektrycznych w danym państwie członkowskim.

Rezygnacja z konkurencyjnej procedury powinna być możliwa w przypadku, gdy udział pojazdów elektrycznych/wodorowych wynosi mniej niż 1% całkowitej liczby pojazdów w danym państwie członkowskim.

6. Pkt 182

Nie wskazano, jakie rodzaje inwestycji mogą być dofinansowane na poziomie 30% kosztów kwalifikowalnych. Ponadto intensywność pomocy wskazana w niniejszym punkcie jest zbyt niska, by zachęcić przedsiębiorstwa do inwestowania w infrastrukturę paliw alternatywnych, w sytuacji gdy pojazdów napędzanych paliwami alternatywnymi jest nadal bardzo mało.

7. Pkt 186

Władze polskie pragną zauważyć, iż w okresie przejściowym konieczne jest wspieranie rozwoju infrastruktury tankowania wodoru, której aktualnie w Polsce nie ma. Zmiana źródła zasilania pojazdów na wodór odnawialny wymaga istotnych nadwyżek energii z OZE, zmian behawioralnych i czasu.

VII. Sekcja 4.4 - Pomoc na efektywną gospodarkę zasobami i wspieranie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

1. Uwaga ogólna

W ocenie władz polskich, w sekcji 4.4 CEEAG należy uzupełnić cele wsparcia o projekty **Waste to Energy**. Zdaniem władz polskich, instalacje do termicznego przekształcania odpadów - przy odpowiednim zachowaniu hierarchii postępowania z odpadami - mogą stanowić element gospodarki o obiegu zamkniętym. Odzysk energii zawartej w odpadach umożliwia wykorzystanie ich potencjału energetycznego, w sytuacji braku uzasadnionej możliwości wykorzystania ich w procesie recyklingu czy odzysku surowcowego i pozwala uniknąć ich marnotrawienia. Możliwość szerszego zastąpienia surowców pierwotnych (takich jak węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny) surowcami odnawialnymi oraz odpadami czyni bardziej realnym wdrożenie przez Polskę założeń Europejskiego Zielonego Ładu. Biorąc to pod uwagę projekty WtE mogą spełniać założenia gospodarki o obiegu zamkniętym.

2. Uwaga ogólna

W Sekcji 4.4 CEEAG przewiduje się m.in. wsparcie operacyjne w zakresie kosztów operacyjnych związanych z selektywną zbiórką odpadów oraz ich sortowaniem. W związku

z tym, że **recykling** jest niezwykle istotnym procesem dla zapewnienia gospodarki obiegu zamkniętego, ten etap procesu zagospodarowania odpadów (zwłaszcza w przypadku gdy nie jest opłacalny) także powinien być objęty możliwością udzielania wsparcia operacyjnego.

3. Pkt 204

Zdaniem władz polskich, doprecyzowania wymaga zapis wskazujący, że inwestycja objęta pomocą nie może odpowiadać praktyce opłacalnej ekonomicznie. Ponadto, niejasne jest sformułowanie, że w stosownych przypadkach należy to zweryfikować z perspektywy praktyk powszechnie stosowanych w całej Unii i we wszystkich technologiach. Wobec powyższego, w ocenie władz polskich, konieczne jest jednoznaczne wskazanie konkretnych praktyk, technologii czy inwestycji, które nie będą mogły otrzymać wsparcia.

4. Pkt 213

W ocenie władz polskich, doprecyzowania wymaga mechanizm badania spełnienia warunków zwiększania intensywności pomocy określony w pkt 213 lit. a-c CEEAG.

VIII. Sekcja 4.5 - Pomoc na zapobieganie zanieczyszczeniom innym niż powodowane przez gazy cieplarniane lub ich ograniczanie

1. Pkt 231

Z przepisu wynika, że w przypadku pomocy na dostosowanie do przyjętych, ale jeszcze nieobowiązujących norm unijnych efekt zachęty wystąpi, jeżeli inwestycja zostanie zrealizowana i sfinalizowana co najmniej 18 miesięcy przed wejściem w życie norm unijnych. Wobec powyższego, w ocenie władz polskich, doprecyzowania wymaga, **czy dochowanie wskazanego warunku wymagane jest tylko na etapie aplikowania o pomoc i oceny, czy też przez cały cykl życia projektu.** Ponadto władze polskie proszą o wyjaśnienie, czy na etapie aplikowania o pomoc spełnienie warunku powinno być badane na podstawie planowanego harmonogramu, czy też przewidziano inny mechanizm.

IX. Sekcja 4.6 - Pomoc na remediację zanieczyszczonych terenów, odnowę siedlisk przyrodniczych i ekosystemów oraz na rozwiązania w zakresie bioróżnorodności i rozwiązania oparte na zasobach przyrody

1. Uwaga ogólna

Wobec większych ambicji i oczekiwań na krytyczną zmianę w zakresie określonym przez unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej do roku 2030 oraz unijną strategię adaptacji do zmian klimatu, w tym mobilizacji środków z różnych źródeł, w ocenie władz polskich, **konieczne jest zaproponowanie łagodniejszych warunków dofinansowania projektów w sekcji 4.6.**

Władze polskie zwracają się z prośbą o rozważenie przez KE możliwości **zastosowania mniej rygorystycznych wymogów dotyczących efektu zachęty** w odniesieniu do pomocy na rekultywację zanieczyszczonych terenów, odbudowę naturalnych siedlisk i ekosystemów, ochronę lub przywrócenie różnorodności biologicznej oraz opartych na przyrodzie rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu.

(In the light of higher ambitions and expectations for a critical change in the scope defined by the EU's biodiversity strategy until 2030 and The EU strategy for adaptation to climate change, including the mobilization of funds from various sources, it is necessary to propose milder conditions for co-financing projects in the section 4.6.)

(Please consider applying less stringent incentive effect requirements to aid for the rehabilitation of contaminated sites, the restoration of natural habitats and ecosystems, the protection or restoration of biodiversity and nature-based solutions for adaptation to climate change.)

2. Pkt 258

W związku z tym, że pomoc może pokryć 100% kosztów kwalifikowalnych pomniejszonych o wzrost wartości gruntu, w ocenie władz polskich, **konieczne jest wyjaśnienie mechanizmu ustalania poziomu udzielonej pomocy, np. przez podanie konkretnego przykładu.** Ponadto doprecyzowania wymaga, czy finansowanie na poziomie 100% dotyczy wszystkich podmiotów.

X. Sekcja 4.10 - Pomoc na systemy ciepłownicze lub chłodnicze

1. Uwaga ogólna

W odniesieniu do pomocy na systemy ciepłownicze lub chłodnicze wskazano, że *„jeżeli państwo członkowskie inwestuje w modernizację systemu ciepłowniczego i chłodniczego, nie spełniając przy tym normy efektywności energetycznej, musi zobowiązać się do rozpoczęcia prac służących spełnieniu tej normy w ciągu trzech lat od przeprowadzenia prac modernizacyjnych.”* (ang.: *“Where a Member State invests in the upgrade of a district heating and cooling system without meeting the standard of energy efficiency, it needs to commit to start the works to reach that standard within three years following the upgrade works”*).

W tym zakresie władze polskie zwracają się z prośbą o wyjaśnienie, czy wymóg ten dotyczy tylko sieci, czy również źródła? Mowa jest o systemie, więc wydawałoby się, chodzi o obydwa rodzaje inwestycji. Zdaniem władz polskich inwestowanie w źródła, które zwiększą efektywność energetyczną systemu (np. poprzez zastosowanie źródła kogeneracyjnego) powinno być zawsze możliwe do sfinansowania w ramach pomocy na systemy ciepłownicze i chłodnicze, ponieważ taka inwestycja bezpośrednio przyczynia się do osiągnięcia przez system statusu efektywnego energetycznie. Inaczej sprawa wygląda z sieciami, które nie wpływają na status systemu, a zatem przytoczony warunek jest wtedy uzasadniony. Należy rozważyć możliwość wprowadzenia do zasad wskazanego rozróżnienia.

Wydaje się, że taka też była intencja Komisji, która w siatkach analitycznych (https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/template_RFF_district_heating.pdf), wskazując: *“investments to build or upgrade the heating generation facilities to render the system “energy-efficient” are made (and works started) within three years from the starting of the works for the upgrade of the distribution network”*, sugeruje, że planowanym do wsparcia projektem (do którego odnosi się warunek) jest infrastruktura dystrybucyjna, a nie źródło.

Wątpliwość władz polskich budzi termin na przeprowadzenie innych (poza wspieranym przedsięwzięciem) działań prowadzących do osiągnięcia przez system statusu systemu efektywnego energetycznie. Wskazuje się tu bowiem na konieczność rozpoczęcia tych działań w okresie 3 lat od przeprowadzenia wspieranego projektu. Oznacza to, zdaniem władz polskich, że mogą upłynąć maksymalnie 3 lata od zakończenia wspieranego projektu do rozpoczęcia kolejnych działań.

Natomiast w siatkach analitycznych wskazano na inny termin: *“investments to build or upgrade the heating generation facilities to render the system “energy-efficient” are made (and works started) within three years from the starting of the works for the upgrade of the distribution network”*. W tym przypadku 3 lata mogą upłynąć od rozpoczęcia wspieranego projektu do rozpoczęcia działań prowadzących do osiągnięcia przez system statusu efektywnego energetycznie. Należy bezwzględnie ujednolicić przedmiotowy warunek, przy czym w opinii władz polskich ww. 3 letni termin powinien rozpoczynać się w momencie zakończenia pierwszego, wspieranego warunkowo projektu. Tym pierwszym projektem jest bowiem zwykle projekt sieciowy, którego realizacja może trwać bardzo długo, zwykle ponad 3 lata. Natomiast szczególnie mniejsze przedsiębiorstwa ciepłownicze nie są w stanie realizować równolegle dwóch projektów.

2. Uwaga ogólna

W ocenie władz polskich, celowym wydaje się zastosowanie podejścia przewidującego brak pomocy ze względu na **monopol naturalny**, zaprezentowanego obecnie wprost względem infrastruktury sieciowej elektroenergetycznej oraz gazowej (pkt 333 CEEAG), także względem **sieci ciepłowniczych**. Przedstawiona argumentacja może mieć zastosowanie do wszelkich infrastruktur sieciowych, a zatem także względem sieci ciepłowniczych. Powyższy postulat znajduje pełne potwierdzenie także w stanowisku KE wyrażonym w dokumencie RECOVERY AND RESILIENCE FACILITY - STATE AID Guiding template: District heating/cooling generation and distribution infrastructure (pkt 38). Brak wyraźnych zapisów w tym względzie w CEEAG nie sprzyja przejrzystości i spójności podejścia, tym bardziej, że zapisy dokumentu STATE AID Guiding template dały podstawę do przygotowywania projektów w oparciu o przedstawione przez KE założenia w zakresie braku pomocy w przypadku sieci ciepłowniczych. Kwestia ta jest kluczowa, bowiem w przypadku objęcia sieci ciepłowniczych przepisami o pomocy publicznej, spełnienie warunków jej udzielenia, określonych w pkt 347 CEEAG, może być znacząco utrudnione lub wręcz niemożliwe.

3. Pkt 340-349

Władze polskie doceniają fakt, że wsparcie dla systemów ciepłowniczych, które nie spełniają definicji systemów efektywnych energetycznie, zostało uwzględnione w projekcie wytycznych. Jednocześnie, w ocenie władz polskich, zasadne jest wprowadzenie przepisów przewidujących hierarchię wsparcia, zgodną z zasadami polityki spójności UE oraz potrzebą intensyfikacji działań dekarbonizacyjnych. W pierwszej kolejności wsparcie powinno być kierowane na inwestycje w systemy nieefektywne energetycznie, aby stały się efektywnymi. Pomoc konieczna jest przede wszystkim tam, gdzie sytuacja jest najgorsza,

a efekty dla środowiska mogą być największe. Systemy takie powinny być priorytetowo objęte wsparciem i mieć zapewniony korzystny poziom pomocy. Wsparcie dla systemów już efektywnych powinno być realizowane w drugiej kolejności, gdyż zanieczyszczenia, które wprowadzają do środowiska, są mniejsze.

4. Pkt 343

W ocenie władz polskich, pozytywnie należy ocenić większą elastyczność KE w zakresie możliwości wsparcia inwestycji w modernizację systemów ciepłowniczych, które nie spełniają kryteriów efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego (pkt 343 CEEAG). Jednocześnie, w związku z faktem, że ok. 80% systemów ciepłowniczych w Polsce nie spełnia ww. kryteriów, a zmiana tego stanu może wymagać realizacji wieloletnich inwestycji, zasadnym jest, aby termin podjęcia działań na rzecz osiągnięcia statusu systemu efektywnego został wydłużony z trzech do pięciu lat.

5. Pkt 344

Władze polskie pragną zauważyć, iż użycie w pkt 344 CEEAG sformułowania „systems using waste, including waste heat” wskazuje, że stosowanie odpadów do produkcji energii (np. RDF) czyni system efektywnym energetycznie systemem ciepłowniczym, a zatem instalacja spalania odpadów z produkcją energii cieplnej (z dodatkową produkcją energii elektrycznej lub bez niej) może być objęta pomocą, o której mowa w przedmiotowej sekcji. W związku tym władze polskie proszą o potwierdzenie tej interpretacji i dokonanie odpowiedniego doprecyzowania projektu wytycznych.

6. Pkt 347

W ocenie władz polskich, rozważyć należy rezygnację z zapisów, które ograniczają wsparcie dla sieci ciepłowniczych, jeśli funkcjonują one w ramach systemów, w których źródło oparte jest o najbardziej zanieczyszczające paliwa kopalne (pkt 347 CEEAG). Jeśli system spełnia definicję systemu efektywnego (w tym również w przypadku, gdy system ma status efektywnego w oparciu o spełnienie kryterium w zakresie minimum 75% ciepła pochodzącego z kogeneracji, w tym kogeneracji węglowej), wówczas **ograniczenia, o których mowa w pkt 347 CEEAG, dotyczące możliwości wsparcia sieci, nie powinny mieć zastosowania**. Szczególnie restrykcyjny, w ocenie władz polskich, wydaje się wymóg zakazu podłączania nowych użytkowników (jeśli prowadziłoby to do zwiększenia produkcji ciepła w źródłach opartych np. na węglu) - w przypadku Polski (biorąc pod uwagę, że węgiel jest wciąż dominującym paliwem w krajowym ciepłownictwie) może oznaczać brak wsparcia dla projektów służących podłączaniu obiektów w celu likwidacji tzw. niskiej emisji. Należy zaznaczyć, że w związku z faktem, że uzyskanie dofinansowania jest często

kluczowym warunkiem realizacji ww. typu projektów, brak możliwości udzielenia pomocy publicznej dla takich inwestycji będzie miał negatywny wpływ z punktu widzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza oraz może, w ocenie władz polskich, stanowić krytyczne zagrożenia dla osiągnięcia celu przewidującego, że w 2030 r. 70% gospodarstw domowych na terenach miejskich będzie przyłączonych do sieci ciepłowniczej. **Celowym zatem jest wprowadzenie odstępstwa od warunków wskazanych w pkt 347 CEEAG w przypadku, gdy celem pomocy jest także walka z niską emisją i podniesienie jakości powietrza.** W szczególności władze polskie proponują wyłączyć z pkt 347 (c) CEEAG zakaz przyłączania do sieci dodatkowych odbiorców w przypadkach, gdy zakład zostanie zmodernizowany w okresie 3 lat od rozpoczęcia inwestycji w sieć dystrybucyjną.

7. Pkt 348

W odniesieniu do pkt 348 CEEAG, w przypadku projektów dotyczących gazowych jednostek wysokosprawnej kogeneracji, uzyskanie pomocy publicznej nie powinno, w ocenie władz polskich, wiązać się z koniecznością nałożenia na beneficjenta dodatkowych zobowiązań, o których mowa w ostatnim zdaniu tego punktu. Konieczność spełnienia takich zobowiązań (np. w zakresie realizacji dodatkowych inwestycji lub zobowiązania do wyłączenia jednostki gazowej w przyszłości) stanowiłoby poważne utrudnienie w zakresie możliwości pozyskania środków na realizację inwestycji w jednostki CHP w Polsce, co w konsekwencji mogłoby bardzo spowolnić konieczny proces transformacji ciepłownictwa i uniemożliwiłoby osiągnięcie celu, aby w 2030 r. minimum 85% systemów ciepłowniczych (w których moc zamówiona wynosi powyżej 5 MW) spełniało kryteria systemu efektywnego.

XI. Sekcja 4.11 - Pomoc w postaci ulg w opłatach za energię elektryczną dla odbiorców energochłonnych

1. Uwaga ogólna

W ocenie władz polskich realizacja celów klimatycznych wymaga, aby państwa członkowskie wdrażały ambitną politykę dekarbonizacji w celu znacznego zmniejszenia unijnych emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. i osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. W przedstawionym projekcie wytycznych dopuszcza się w dalszym ciągu finansowanie takiej polityki z opłat regulacyjnych nakładanych na konsumpcję energii. Podkreślamy, iż kontynuacja istniejących i pojawienie się nowych opłat istotnie podwyższy koszty energii dla przemysłu. Koszty energii mają kluczowy wpływ na konkurencyjność kosztową sektorów energochłonnych i ich udziałów w globalnym rynku. Tymczasem

utrzymanie zdolności produkcyjnych w UE nie tylko zapewnia miejsca pracy i rozwój gospodarczy UE, ale także zabezpiecza podstawy do finansowania polityki klimatycznej, w tym rozwoju odnawialnych źródeł energii i innych technologii przyjaznych środowisku. Praktyka państw członkowskich pokazuje, że postanowienia dotyczące ulg od opłat regulacyjnych w UE związanych z szeroko rozumianą energią i środowiskiem powinny być utrzymane w projektowanych wytycznych CEEAG. Większość państw członkowskich stosuje różnego rodzaju ulgi od opłat regulacyjnych dla podmiotów energochłonnych, które stają się tym istotniejsze, im bardziej ambitne są cele klimatyczne UE.

2. Pkt 350

W odniesieniu do pkt 350 CEEAG władze polskie pragną zwrócić uwagę na ryzyko nadmiernego wzrostu obciążeń podatkowych na rzecz środowiska. Działania zmierzające do podniesienia kosztów środowiskowych mogą okazać się kontrproduktywne dla środowiska. Przedsiębiorstwa pod ciężarem danin publiczno-prawnych mogą przenosić produkcję do krajów trzecich, gdzie koszty środowiskowe są znacząco niższe.

3. Pkt 354

Władze polskie pragną zwrócić uwagę na ograniczony katalog opłat, dla których możliwe jest stosowanie ulg. Zgodnie z pkt 354 CEEAG, można przyznawać ulgi od opłat regulacyjnych finansujących cele klimatyczne. Wytyczne jednak ograniczają możliwość wprowadzenia ulg jedynie w zakresie wsparcia OZE, kogeneracji, taryf socjalnych (social tariffs) i cen energii w regionach izolowanych. Wyłączono możliwość stosowania ulg od opłat finansujących **mechanizmy mocowe, opłat dotyczących innych nośników energii i taryf sieciowych**. Wraz z bardziej holistycznym podejściem do dekarbonizacji gospodarki wskazywane są różne działania i obszary prowadzące do ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Nie zdecydowano się jednak rozszerzyć podejścia do ulg od opłat finansujących transformację klimatyczną stosowanych dla odbiorców energochłonnych, najbardziej narażonych na zjawisko ucieczki emisji. Transformacja klimatyczna to wieloaspektowe wyzwanie, a rozwój OZE (i CHP) w elektroenergetyce stanowi tylko jeden z ważnych elementów tego procesu. Co więcej, sama możliwość rozwoju OZE w elektroenergetyce również jest zagadnieniem niezwykle złożonym i nie zależy jedynie od bezpośredniego wsparcia dla podmiotów wywarzających zieloną energię.

Jednymi z najważniejszych aspektów zwiększania mocy OZE w systemie są techniczne możliwości sieci elektroenergetycznej. Istniejąca infrastruktura sieciowa była projektowana do działania w innym modelu funkcjonowania energetyki, dlatego niezbędna jest jej pilna modernizacja i rozbudowa. Już dziś rośnie problem generacji w sieci niskich

napięć (prosumentów), gdzie energia nie może być odbierana przez technologiczne ograniczenia sieci dystrybucyjnych. W najbliższych latach w UE i Polsce spodziewany jest dalszy rozwój mocy OZE w systemie, jednak będzie to niemożliwe bez sieci, która będzie w stanie przyjąć zieloną energię i umożliwić jej rozptył do odbiorców końcowych. Konieczne jest także zwiększanie możliwości wymiany transgranicznej, wprowadzenie inteligentnych sieci czy budowa infrastruktury służącej do wyprowadzenia mocy z morskich farm wiatrowych. Wszystko to przekłada się na duże inwestycje sieciowe, które niewątpliwie zostaną sfinansowane z sieciowych opłat taryfowych nakładanych na odbiorców końcowych, w tym szczególnie wrażliwych odbiorców energochłonnych.

Poza technicznymi możliwościami sieci, **rozwój OZE uzależniony jest także od możliwości zapewnienia rezerw mocy w systemie.** OZE takie jak fotowoltaika i wiatr, charakteryzują się niesterowalnym, zmiennym profilem produkcji natomiast dla bezpieczeństwa systemu i zapewnienia ciągłości dostaw, niezbędne są dyspozycyjne, sterowalne moce, które zapewniają energię w okresach niewystraczającej produkcji z OZE. Z jednej strony rosnąca ilość taniego OZE w systemie wypiera z rynku droższe, emisyjne jednostki ograniczając ich czas pracy i pogarszając ich wyniki finansowe, co rzutuje na opłacalność ich utrzymywania lub budowy. **Z drugiej jednak strony dalszy rozwój OZE uzależniony jest od obecności wystarczającej ilości sterowalnych mocy. Problem ten doprowadził do implementacji mechanizmów mocowych,** w których odbiorcy końcowi ponoszą koszty utrzymywania mocy w systemie, która to jest niezbędna do dalszego, jeszcze bardziej intensywnego rozwoju OZE.

Dalszy rozwój OZE związany jest także z rozwojem nowoczesnych rozwiązań w zakresie magazynowania energii i zwiększenia elastyczności sieci, w tym technologii wodorowych. Niewykluczone, że w przyszłości powstaną dedykowane mechanizmy wsparcia dla takich technologii finansowane z opłat nakładanych na odbiorców końcowych.

W ocenie władz polskich, **ograniczony katalog opłat, dla których możliwe jest stosowanie ulg jest istotną wadą przedmiotowego przeznaczenia pomocy.** Zdaniem władz polskich, projekt wytycznych powinien zabezpieczać ulgi dla odbiorców energochłonnych na wszystkie mechanizmy przyczyniające się do dekarbonizacji gospodarki i rozwoju OZE, które finansowane są z opłat nakładanych na energię elektryczną a także opłaty związane z utrzymywaniem mocy w systemie.

4. Pkt 359 - 361

Komisja zaproponowała uznanie pomocy za proporcjonalną, jeżeli jej beneficjenci będą ponosić co najmniej 25% kosztów. W ocenie władz polskich rozwiązanie to prowadzi

do zmniejszenia dotychczas stosowanego maksymalnego poziomu ulgi (15% ponoszonych kosztów). Zmniejszono także możliwość ograniczenia kosztów dla podmiotów najbardziej energochłonnych do wysokości 1,5% GVA (wcześniej istniała możliwość ograniczenia kosztów do 0,5% GVA). **Zmniejszenie wysokości ulg jest działaniem niekorzystnym dla przedsiębiorstw energochłonnych, znacząco ograniczającym ich konkurencyjność.** W obliczu narastających wyzwań dekarbonizacyjnych podmiotów energochłonnych oraz presji ze strony podmiotów z państw trzecich, zwiększanie obciążeń dla podmiotów energochłonnych w UE może mieć katastrofalne skutki. W ocenie władz polskich zasadne jest utrzymanie maksymalnych poziomów ulg na dotychczasowym poziomie.

XII. Sekcja 4.12 - Pomoc na zamknięcie zakładów wykorzystujących węgiel, torf i łupki bitumiczne

1. Uwaga ogólna

W projekcie wytycznych wprowadzono nowy rodzaj pomocy w celu wsparcia zamykania elektrowni spalających węgiel, torf lub łupki bitumiczne, a potencjalnie również działalność wydobywczą dla tych paliw. Odrębne reguły mają dotyczyć:

- pomocy na wcześniejsze zamknięcie rentownych (profitable) działalności opartych o węgiel, torf lub łupki bitumiczne, w szczególności w zakresie pokrycia utraconych zysków (foregone profits). Wsparcie udzielane będzie w miarę możliwości w ramach konkurencyjnych przetargów (competitive bidding process) w oparciu o skwantyfikowane korzyści środowiskowe, tak aby zapewnić, iż wspierane są najbardziej efektywne projekty. Podkreślić także należy, że zgodnie z pkt 377 projektu wytycznych wsparcie ma pokrywać tylko „koszty dodatkowe wynikające z wcześniejszego zamknięcia jednostki”, przez co koszty, które również zostałyby poniesione w scenariuszu alternatywnym, nie są objęte definicją tych kosztów. Tym samym projekt wytycznych wydaje się wykluczać wszelką pomoc operacyjną dla zamykanych podmiotów. Podobne rozwiązanie przyjęto także w ramach pomocy pokrywającej wyjątkowe koszty zamykania nierentownych jednostek,
- pomocy na pokrycie kosztów społecznych i środowiskowych wynikających z zamknięcia nierentownych działalności opartych o węgiel, torf lub łupki bitumiczne. Nie będą jednak pokrywane koszty wynikające z niedostosowania się do regulacji środowiskowych i koszty dotyczące bieżącej produkcji.

W kontekście warunków udzielania pomocy w ramach przedmiotowego przeznaczenia, władze polskie pragną zwrócić uwagę na potrzebę doprecyzowania mechanizmu wsparcia zamykania jednostek przed okresem ich ekonomicznej użyteczności, w tym w zakresie wyceny aktywów węglowych przed transakcjami wydzielenia.

2. Uwaga ogólna

Pomoc, o której mowa w sekcji 4.12, dotyczy wspierania zamykania zakładów wykorzystujących węgiel, torf i łupki bitumiczne. Władze polskie pragną zauważyć, iż z pkt 367 CEEAF wynika, że środki pomocowe mogą również potencjalnie objąć działalność górnictw związaną z tymi paliwami kopalnymi. Jednocześnie w pkt 385 CEEAG wskazuje się, że niniejsza sekcja ma zastosowanie w zakresie, w jakim środek nie jest objęty decyzją Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla. Ponieważ w Aneksie 2 wytycznych wskazane są działania podobne ze swej natury do działań wspieranych w ramach ww. decyzji, nie jest jasna linia demarkacyjna pomiędzy środkami dopuszczonymi zgodnie z projektem wytycznych a środkami wynikającymi z decyzji Rady. W ocenie władz polskich konieczne jest zatem doprecyzowanie, w jakim zakresie działalność górnictwa objęta byłaby projektem wytycznych.

XIII. Sekcja 5 - Ocena

1. Pkt 414

Projekt Wytycznych zakłada w pkt 414 CEEAG **obowiązek wprowadzenia przez państwa członkowskie zmian w ich istniejących programach pomocowych dotyczących środowiska lub energetyki w sposób uwzględniający nowe Wytyczne Komisji**. Zakłada się więc, że już istniejące, zwłaszcza wieloletnie, programy pomocowe, które były przedmiotem weryfikacji i oceny Komisji na gruncie ówczesnie obowiązujących Wytycznych oraz stanu prawnego obowiązującego w dacie takiej weryfikacji, będą wymagać dostosowania do nowych reguł. Powyższe może stanowić naruszenie zasady ochrony praw nabytych i uzasadnionych interesów w toku. W ocenie władz polskich, niezasadne jest wymaganie od państw członkowskich zmiany aktualnie obowiązujących środków pomocowych wskutek późniejszego wydania nowych Wytycznych. Innymi słowy, o ile w myśl art. 108 ust. 1 TFUE dopuszczalne byłoby dostosowanie programów pomocowych, nie powinno to pociągać za sobą skutków w zakresie wymogu wprowadzenia zmian do już udzielonych środków pomocy indywidualnej.

XIV. Załączniki do projektu wytycznych

1. **Załącznik 1.** W ocenie władz polskich, ograniczenie listy przedsiębiorstw kwalifikujących się do wsparcia będzie miało negatywny wpływ na sytuację gospodarczą w całej UE i może osłabić konkurencyjność UE na rynkach międzynarodowych, zwłaszcza w obliczu skutków kryzysu wywołanego przez COVID-19. Przykładem jest brak uwzględnienia sektora **wytwarzania gazów technicznych**, który stanowi istotny element łańcucha wartości pozostałych sektorów narażonych na ryzyko ucieczki emisji. Należy rozważyć zmianę kryteriów zaproponowanych w wytycznych CEEAG, w taki sposób, by sektory kluczowe dla innych sektorów bezpośrednio narażonych w największym stopniu na ucieczkę emisji, także posiadały możliwość skorzystania z ulg. Kwestia wsparcia sektora wytwarzania gazów technicznych ma kluczowe znaczenie.
2. Proponujemy **utrzymanie załącznika do EEAG 22**, który zawierałby tabelę z **intensywnościami pomocy** dla pomocy inwestycyjnej jako części kosztów kwalifikowalnych z sekcjami dla MŚP i dużych przedsiębiorstw oraz informacje o premiach regionalnych, tak jak to jest w załączniku I do EEAG 2014. Obecna tabela jest pomocna w pracy z wytycznymi.

(We propose to maintain the annex to EEAG 22 that would contain the table with the aid intensities for investment aid as a part of the eligible costs with the sections for SMEs and large enterprises and the information on regional bonuses as it is in the Annex I of the EEAG 2014. The current table is helpful for work with the guidelines.)

Dodatkowo władze polskie przekazują w załączeniu szczegółowe uwagi do projektu wytycznych w języku angielskim.

*Z poważaniem,
Katarzyna Kukuć
Zastępca Dyrektora
Departamentu Monitorowania
Pomocy Publicznej
/podpisano elektronicznie/*

Załącznik - The text of the CEEAG draft communication with detailed comments.